

KÉT LEGENDA

Tabánról

Lapunk július 11-iki száma riportot közöl a halálra ítélt Tabánról. Írója elsíratja azokat az emlékeket, amelyek a lebontásra váró házacskákhoz fűződnek, többek között megemlíti a Hadnagy-utca 14. számú egykori fogadót, amelynek egy napig Casanova lett volna vendége. Hozzáfűzöm azt a kis történetet, amelyet Casanova itteni látogatásával kapcsolatban tudnak és még ma is büszkén emlegetnek a budaiak.

Azt beszélük, hogy a sikerekben gazdag kalandor csúnyán megjárta Budán. Szép sváb leánykára vetette ki hálóját, de a helybeli legényekben kemény vetélytársakra talált. Amint hírét vették, miben botorkál a nem kívánt vendég, — fittyet hányva az igaz, csak többszáz év után divatbajlott idegenforgalmi propagandának, — kaszát, kapát, furkósbotot ragadtak és elindultak, hogy megleckéztessék a világmenteszeladont.

Casanova idejében neszét vehette a dolognak, mert a sötét éj leple alatt, a hátsó kiskapun át eliszkolta a nem túl barátságos találkozás előtt. Egynapi itt tartózkodás után hátat fordított Budának és többé vissza sem merészkedett.

Nem tudom, igaz-e a história, vagy sem. Világhírű emlékirataiban nem említi a lovag, de vajjon nem hallgatja-e el? A budaiak nagyon határozottan állítják, hogy így történt.

Mindenesetre, valahányszor a Hadnagy-utcába visz az utam, föléled emlékezetemben a történet és mosolyogva idézem képzeletem elé a sötét éjszakában kerítések között bujkáló, elegáns Don Yuant és a villogó szemű, vörösképű sváb legényeket, amint kaszával és furkósbottal, haraggal és szitkokkal dübörögnek a hepe-hupás Hadnagy-utca macskakörmein.

Ha lebontják a házat, elvész a mese, egy szín a város multjából. Feledésbe merül az adoma, amely világszerte ismert hőse révén minden idegennek is mosolyt keltő emlékévé lehetne.

Az Apród-utca 6. számú ház egyik szobakonyhás lakása gazdát cserélt mult nyáron. A háziúr újra akarván festeni a szobát, levakaratta a vakolatot. Régi freskó bujt elő a munkások szerszámai alatt. Ekkor a főváros vette észre a munkát és szakértő mesteremberekkel feltáratta az egész falat. A lapok is írtak erről és magam is megnéztem a képeket, amelyek a munkára felügyelő iparművész szerint a XVIII. századból származhattak.

Rokoko-urnákból kibuggyanó virágfüzérék több mezőre osztották a falat, a mezők mindegyikében egy-egy falusi jelenet, török esküvő, duplafedelű, nádtetős csárda előtt mulatozó társaság, kólót táncoló szerb násznép, muzsikáló cigányok. Művészi értéket nem képviseltek a freskók, de naiv előadásukban kedves képét adták az akkori szórakozásoknak, ünnepeknek, egykori viseletnek, hangszereknek.

Ajtót csak utólag vágta a falba. Eredetileg a kandallóba rejtett csigalépcső kötötte össze az alatta lévő helyiséggel. Buda visszafoglalása után valahogyan itt rekedt török úr őrizhette szerelmesét a színes szobában.

Az idén egyízben újra elmentem, hogy megnézzem a török hölgy budoárját.

A lakást lezárva, az ajtón új lakó névtábláját találtam. Felvilágosítottak, hogy a főváros, miután nem tudott megegyezni a bér tekintetében a háziúrral, lefényképeztette a képeket, de lemondott azoknak további fenntartásáról.

Értem, hogy a főváros nem fordíthat nagy összeget a művészi értéket nem képviselő emlékek megőrzésére, mikor annyi tényleg értékes épület van pénz híján kitéve a pusztulásnak. De nem akadt élelmes vendéglős, aki a falra mázolt zöld kerítés és színes lámpák helyett ezt a hamisítatlan, valódi romantikát használta volna főj cégenek reklámjául? Kevés költséggel jókarba lehetett volna helyezni a helyiséget és meggyőződésem, hogy sok vendéget vonzott volna az a gondolat, hogy a féltékenyen őrzött szép Fátime szobájának régi, rejtelmes emlékeket suttogó falai közt fogyaszthatja el vacsoráját.